تحلیل محتوای مطالب بهداشتی روزنامه‌های کثیرالانتشار ایران با تأکید بر ارتقای سلامت و آموزش بهداشت در سال ۱۳۸۶

محمد حسین تقدیسی[۱]، احمد نجاتیان[۲]، مرتضی منصوریان[۳]، سید نورلادین رضوی‌زاده[۴]، فاطمه حسینی[۵]

چکیده

مقدمه: برای رسیدن به هدف سلامتی بهتر، هر جامعه‌ای نیازمند همکاری بخش‌های مختلف اجتماعی می‌باشد که به نحوی بر افکار عمومی و سیاستگذاران تأثیرگذار هستند. این تحقیق با هدف تحلیل محتوای مطالب بهداشتی روزنامه‌های کثیرالانتشار ایران با تأکید بر ارتقای سلامت و آموزش بهداشت در سال ۱۳۸۶ انجام شد.

روش‌ها: در این پژوهش از روش تحلیل محتوا استفاده شد، نمونه‌ها شامل دو هفته آماری از ده روزنامه پر خواننده ایران و در مجموع ۱۱۴ شماره بود. پس از جمع‌آوری و دسته‌بندی مطالب بهداشتی روزنامه‌های مورد نظر داده‌ها وارد نرم‌افزار SPSS شد و به وسیله آزمون χ^2 در سطح معنی‌داری آنالیز شد ($P < ۰/۰۵$).

یافته‌ها: تعداد ۱۲ شماره روزنامه فاقد هر گونه مطلب بهداشتی و بقیه روزنامه‌ها ۴۹۵ مطلب بهداشتی داشتند. نتایج نشان داد که ۲/۵۷ درصد از سطح روزنامه‌های مورد بررسی به مطلب بهداشتی اختصاصی داشت. مطالب بهداشتی در روزنامه‌های کشور برجسته‌سازی نمی‌شود؛ به طوری که فقط ۷/۷ درصد از مطالب بهداشتی در صفحات مهم روزنامه‌ها چاپ شده بودند. همچنین ۴۱ درصد از مطالب دارای تیتر چهارم و ۵۸/۷ درصد از مطالب فاقد عکس بودند و موضوع بیماری‌ها با ۴۴/۷ درصد بیشترین موضوع مطالب را به خود اختصاص داد.

نتیجه‌گیری: با توجه به حجم کم مطالب بهداشتی و عدم برجسته‌سازی موضوع سلامت در روزنامه‌ها، به نظر می‌رسد که تلاش برای آشناسازی متخصصین بهداشت با توانایی‌های رسانه‌ها و استفاده از آن‌ها برای ارتقای سلامت و ایجاد رویکردی جدید در برنامه‌های رسانه‌ها برای پرداختن به موضوع سلامت از اهمیت زیادی برخوردار باشد.

واژه‌های کلیدی: آموزش بهداشت، ارتقای سلامت، تحلیل محتوا، روزنامه.

نوع مقاله: *تحقیقی*

دریافت مقاله: ۹۰/۰۸/۱۳ *پذیرش مقاله: ۹۰/۱۱/۲۰*

۱- دکتری ارتقای سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران. (نویسنده مسؤول)

Email: m-taghdisi@tums.ac.ir

۲- کارشناس ارشد، گروه آموزش بهداشت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.

۳- دانشجوی دکتری تخصصی، گروه آموزش بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، بورسیه دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران.

۴- متخصص پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.

۵- مربی، گروه آمار زیستی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

مقدمه

سلامتی از نیازهای اساسی انسان است و در توسعه پایدار نقش حیاتی دارد. برآوردهای اقتصادی دقیق نشان داده‌اند که انسان سالم محور توسعه است و حتی سرمایه‌گذاری برای نیل به هدف انسان سالم به کاهش فقر و توسعه‌یافتگی می‌انجامد (۱).

مفهوم سلامتی و روش‌های حفظ و نگه‌داری آن در طی گذشت زمان تغییرات چشم‌گیری داشته است. امروزه به جای بیماری به سلامت، به جای بیمارستان به اجتماع، به جای تأکید بر بیماری‌های حاد و واگیردار به بیماری‌های مزمن و غیر واگیردار و به جای درمان به پیش‌گیری و ارتقای سلامت تأکید می‌شود (۲).

یکی از اقدامات مهم برای ارتقای سلامت فرد و پیش‌گیری از بیماری‌ها، آموزش بهداشت است. بر طبق مفاهیم ارتقای سلامت، سلامتی مفهومی مثبت دارد و تمام زندگی انسان را در بر می‌گیرد و حفظ سلامت فقط مسؤولیت بخش بهداشت نیست (۳). سه جزء اصلی ارتقای سلامت حمایت، قادرسازی و واسطه‌گری هستند (۴). ارتقای سلامت بر عدالت در سلامت تأکید دارد و با توزیع مناسب منابع شامل محیط حمایتی، دسترسی به اطلاعات و مهارت‌های زندگی به مردم کمک می‌کند و آن‌ها را قادر می‌سازد که به سطح بالایی از سلامتی دست یابند (۵).

در جهان امروز وسایل ارتباط جمعی با انتقال اطلاعات، معلومات جدید و مبادله افکار و عقاید عمومی در راه پیشرفت فرهنگ و تمدن بشری نقش بزرگی به عهده گرفته‌اند (۶). اهمیت کاربرد وسایل و تکنولوژی ارتباطی به منظور دست یافتن به هدف‌های توسعه ملی در زمینه‌های مهمی مانند کشاورزی، صنعت، سوادآموزی و آموزش بهداشت، بهداشت و تنظیم خانواده و مقابله با آلودگی محیط زیست در دو دهه اخیر برای ارتباطات در برنامه‌ریزی‌های توسعه ملی جایگاه ممتازی پدید آورده است (۷).

در میان وسایل ارتباط جمعی مختلف روزنامه‌ها به دلیل دوام خبر و تنوع اخبار و اطلاعات از اهمیت ویژه‌ای برخوردار هستند (۵). در آمریکا ۷۸ درصد از بزرگ‌سالان حداقل یک روزنامه در هفته مطالعه می‌کنند (۸). در ایران ۷۴/۴ درصد از افراد بزرگ‌سال به نحوی روزنامه می‌خوانند که از این تعداد ۳۲/۵ درصد هر روز روزنامه می‌خوانند و به اخبار و اطلاعات آن اعتماد دارند (۹).

در رابطه با نقش و تأثیر رسانه‌های جمعی در ارتقای سلامت مطالعات مختلفی انجام شده است. برخی از این مطالعات حاکی از تأثیر تبلیغات رسانه‌ای در کاهش مصرف الکل در حین رانندگی و تصادفات ناشی از آن (۱۰)، افزایش پوشش وسایل تنظیم خانواده (۱۱)، کاهش مصرف آنتی‌بیوتیک‌ها (۱۲)، کاهش مصرف ماری‌جوانا در بین جوانان (۱۳) است. با توجه به موارد فوق و تأثیرگذاری بسیار زیاد رسانه چه در حمایت از سلامت و چه در حیطه آموزش بهداشت و با عنایت به این که یکی از وظایف متخصصین آموزش بهداشت و ارتقای سلامت استفاده بهینه از تمامی امکانات و وسایل از جمله رسانه‌ها جهت برجسته‌سازی موضوع سلامت برای سیاست‌گذاران و افزایش آگاهی‌ها، تغییر نگرش و رفتار مردم به سمت رفتارهای بهداشتی می‌باشد، این تحقیق با هدف بررسی تحلیل محتوای مطالب بهداشتی روزنامه‌های کثیرالانتشار ایران با تأکید بر ارتقای سلامت و آموزش بهداشت در سال ۱۳۸۶ انجام شد.

روش‌ها

این پژوهش یک مطالعه مقطعی از نوع توصیفی- تحلیلی بود. جامعه پژوهش روزنامه‌های کثیرالانتشار و سراسر جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۸۶ بودند که با مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی چاپ و منتشر می‌شدند. طبق اعلام رسمی وزارت ارشاد در سال ۱۳۸۶ جمعاً ۶۵ عنوان روزنامه در کشور منتشر می‌شد. نمونه‌گیری در این تحقیق در دو مرحله انجام شد. در مرحله اول بر اساس اهداف پژوهش با نمونه‌گیری غیر احتمالی ترجیحی ده روزنامه کثیرالانتشار غیر تخصصی که بیشترین خواننده را داشتند، انتخاب شدند و روزنامه‌های تخصصی مانند روزنامه‌های ورزشی و اقتصادی از نمونه‌گیری حذف شدند. بر اساس پژوهش مرکز مطالعات رسانه وزارت فرهنگ در سال ۸۶ روزنامه‌های همشهری، جام جم، ایران، کیهان، اطلاعات، اعتماد ملی، اعتماد، آفرینش، رسالت، آفتاب یزد که به ترتیب بیشترین خواننده را در تهران داشتند، انتخاب

www.mui.ac.ir

شدند. در مرحله بعد بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی دو هفته آماری انتخاب شده، از هر روز هفته در طی سال یک روز انتخاب و تمام مطالب بهداشتی روزنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. با این روش از هر عنوان روزنامه ۱۲ شماره و از روزنامه ایران به دلیل تعطیلی از خردادماه لغایت آبان‌ماه ۶ نمونه انتخاب شد و در مجموع ۱۱۴ شماره روزنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در این تحقیق واحد تحلیل کلیه مطالب چاپ شده در روزنامه بود که در رابطه با سلامت، بیماری، عوامل مؤثر بر آن، آموزش دهنده در مورد سلامت شامل سبک زندگی، پیش‌گیری از بیماری‌ها، درمان و بازتوانی بود و یا عوامل سازمانی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی که با تطابق شرایط محیطی و رفتاری باعث بهبود و ارتقای سلامت می‌شوند. در این پژوهش به دلیل عدم دسترسی به آرشیو الکترونیک روزنامه‌ها و لزوم اندازه‌گیری سطح مطالب از آرشیو مطبوعات کتابخانه حسینیه ارشاد استفاده شد. بعد از جمع‌آوری روزنامه‌ها و مشخص شدن مطالب مرتبط با ارتقای سلامت با استفاده از دستورالعمل استاندارد کدگذاری وزارت ارشاد در تحلیل محتوا، مطالب کدگذاری شده، به صورت باز تهیه شد تا در صورت نیاز بتوان در طی تحقیق مطالبی به آن اضافه کرد. در این مطالعه برای تعیین اعتبار ابزار تحقیق از روش روایی صوری و برای تعیین پایایی ابتدا ۱۰ درصد از کل مطالب (۵۰ مطلب) مجدداً توسط پژوهشگر کدگذاری شد و پایایی مقولات خبر ۱۰۰ درصد، منبع خبر ۹۲ درصد، نویسنده مقاله ۸۹ درصد، مضمون مطلب ۸۰ درصد، جهت‌گیری به موضوع ۸۵ درصد و موضوع مطلب ۹۶ درصد به دست آمد.

یافته‌ها

در این تحقیق از بین ۱۱۴ شماره روزنامه انتخاب شده ۱۰۲ مورد (۸۹/۵ درصد) مطلب بهداشتی داشتند که بیشترین مربوط به رونامه همشهری (۱۹/۴ درصد) و کمترین هم مربوط به روزنامه اعتماد (۵/۱ درصد) بود. در مورد ایام هفته که مطالب بهداشتی چاپ شده بود، بیشترین مطالب (۱۸/۶ درصد) مربوط به روز چهارشنبه و کمترین (۱۴/۴ درصد) مربوط به یکشنبه بود. همچنین کمترین مطالب بررسی شده مربوط به فروردین (۳/۵ درصد) و بیشترین هم مربوط به اردیبهشت (۱۲/۳ درصد) بود، که در این میان بیشترین حجم مطلب بهداشتی مربوط به اردیبهشت (۱۶/۸ درصد) و کمترین مربوط به تیرماه (۲ درصد) بود.

روزنامه همشهری با اختصاص ۵/۱۷ درصد از کل مطالب به بهداشت بیشترین و روزنامه اعتماد با ۱/۵ درصد، کمترین سطح از کل مطالب را به بهداشت اختصاص داده بود (جدول ۱). در بررسی روزنامه‌ها ۳/۸ درصد از مطالب بهداشتی در صفحه اول، ۱/۲ درصد در صفحه دوم، ۲/۲ درصد در صفحه سوم و بقیه در سایر صفحات و ضمیمه بود و ۶۰/۹ درصد از این مطالب در نیمه فوقانی روزنامه به چاپ رسیده بود. از کل مطالب روزنامه‌ها ۱۴ درصد به پزشکی و بهداشت اختصاص داشت و بیشترین حجم مطلب (۳۰/۸ درصد) به مسایل اجتماعی اختصاص داشت. فقط ۲۰/۶ درصد از مطالب بهداشتی تیتر اول بود و تنها ۴۱/۳ درصد از مطالب بهداشتی روزنامه‌های مورد بررسی عکس داشت. ۲/۶ درصد از مطالب بهداشتی روزنامه‌ها توسط متخصصین بهداشتی، ۱۴/۸ درصد توسط پزشکان و در سایر موارد عنوان نویسنده مشخص نبود یا بدون نام و عنوان نویسنده بودند.

جدول ۱: درصد مطالب اختصاص یافته به آموزش و ارتقای سلامت در روزنامه‌های کثیرالانتشار

	سطح کل روزنامه	سطح مطلب بهداشتی	درصد
همشهری	۴۲۶۶۰۰	۲۲۰۵۵	۵/۱۷
جام جم	۴۵۶۳۲۰	۱۰۱۴۸	۲/۲۲
ایران	۲۰۰۸۸۰	۵۹۹۴	۲/۹۸
کیهان	۴۳۴۳۰۴	۱۲۲۳۹	۲/۸۲
اطلاعات	۶۱۵۳۸۴	۱۸۰۲۵	۲/۹۳
اعتماد ملی	۲۳۹۴۴۸	۳۹۲۳	۱/۶۳
اعتماد	۳۰۸۳۳۶	۴۶۴۷	۱/۵۱
آفرینش	۲۱۱۰۴۸	۳۴۹۸	۱/۶۶
رسالت	۲۶۹۳۵۲	۴۹۳۱	۱/۸۳
آفتاب یزد	۱۹۲۰۰۰	۶۶۳۶	۳/۴۶
جمع	۳۳۵۳۶۷۲	۹۲۰۹۶	۲/۷۵

www.mui.ac.ir

در زمینه موضوع مورد بررسی در مطالب بهداشتی روزنامه‌ها بیشترین (۴۴/۷ درصد) مربوط به بیماری‌ها و کمترین (۷/۹ درصد) هم مربوط به مدیریت بهداشت درمان بود، که این نتایج در جدول ۲ آمده است. به منظور بررسی ارتباط فراوانی مطالب بهداشتی بر حسب متغیرهای رتبه تیتر، صفحه چاپ شده، محل قرار گرفتن مطلب در روزنامه و دارا بودن عکس از آزمون χ^2 استفاده شد. نتایج نشان داد که بین

جدول ۲: توزیع فراوانی مطالب بهداشتی و سطح مطلب روزنامه‌های کثیرالانتشار بر حسب موضوع

موضوع	فراوانی	درصد	سطح مطلب به سانتی‌متر	درصد
بیماری	۲۲۱	۴۴/۷	۳۶۸۲۸	۴۰
مدیریت بهداشت و درمان	۳۹	۷/۹	۴۶۲۸	۵
مسایل اجتماعی	۶۴	۱۳	۱۴۰۴۵	۱۵/۲۵
محیط زیست	۵۸	۱۱/۷	۸۹۷۳	۹/۷۵
شیوه رفتاری	۱۱۲	۲۲/۷	۲۷۶۲۳	۳۰
جمع کل	۴۹۴	۱۰۰	۹۲۰۶۹	۱۰۰

جدول ۳: ارتباط بین فراوانی مطالب بهداشتی و محل قرار گرفتن مطلب در صفحه روزنامه‌های کثیرالانتشار

نام روزنامه	نیمه فوقانی	نیمه تحتانی	جمع
همشهری	۷۱	۲۵	۹۶
آفتاب یزد	۳۲	۵۹	۹۱
جام جم	۳۳	۱۸	۵۱
ایران	۲۲	۲	۲۴
کیهان	۳۴	۱۹	۵۳
اطلاعات	۵۱	۲۴	۷۵
اعتماد ملی	۹	۹	۱۸
اعتماد	۸	۸	۱۶
آفرینش	۱۶	۹	۲۵
رسالت	۲۵	۲۰	۴۵
جمع کل	۳۰۱	۱۹۳	۴۹۴
درصد کل	۶۰/۹	۳۰/۱	۱۰۰
آزمون آماری	X^2= ۲۰/۴۶		
	P < ۰/۰۰۱ <		

فراوانی مطلب در روزنامه‌های کشور و محل قرار گرفتن مطلب ارتباط معنی‌داری وجود دارد (P < ۰/۰۵) (جدول ۳)، همچنین بین فراوانی مطلب در روزنامه‌های کشور و دارا بودن عکس مرتبط با مسایل بهداشتی ارتباط معنی‌دار آماری وجود داشت (P < ۰/۰۵)، که این نتایج در جدول ۴ آمده است.

جدول ۴: ارتباط بین فراوانی مطالب بهداشتی و داشتن عکس مرتبط با مسایل بهداشتی در روزنامه‌های کثیرالانتشار

نام روزنامه	عکس دارد تعداد (درصد)	عکس ندارد تعداد (درصد)
همشهری	۶۲ (۶۴/۵۸)	۳۴ (۳۵/۴)
آفتاب یزد	۱۲ (۱۳/۱۸)	۷۹ (۸۶/۸)
جام جم	۲۳۸ (۸۹/۵)	۲۸ (۱۰/۵)
ایران	۹ (۳۷/۵)	۱۵ (۶۲/۵)
کیهان	۲۵ (۴۷/۱)	۲۸ (۵۲/۹)
اطلاعات	۳۵ (۴۶/۶)	۴۰ (۵۵/۴)
اعتماد ملی	۱۰ (۵۵/۵۵)	۸ (۴۵/۴۵)
اعتماد	۶ (۳۷/۵)	۱۰ (۶۲/۵)
آفرینش	۹ (۳۶)	۱۶ (۶۴)
رسالت	۱۳ (۲۸/۸)	۳۲ (۷۱/۲)
آماره	X^2=۵۷/۹۸	
	P < ۰/۰۰۱	

بحث

تعداد ۲/۷۵ درصد از سطح کل مطالب روزنامه به مطالب مرتبط با آموزش و ارتقای سلامت اختصاص داشت که در بین روزنامه‌های مختلف روزنامه همشهری با اختصاص ۵/۱۷ درصد از کل مطالب به موضوع سلامت بیشترین درصد و روزنامه اعتماد با ۱/۵۱ درصد کمترین درصد مطالب بهداشتی را داشتند. با توجه به این که در این پژوهش سلامتی در مفهوم وسیع خود شامل ابعاد جسمی، فیزیکی، روانی، اجتماعی و معنوی در نظر گرفته شده است. به نظر می‌رسد که سهم سلامت از مطالب روزنامه‌ها بسیار کم است، این در حالی است که در زمستان سال ۱۳۸۵ طبق بررسی مرکز مطالعات رسانه‌ای وزارت ارشاد ۳۸/۷ درصد روزنامه‌های ایران به آگهی اختصاص یافته بود (۹).

www.mui.ac.ir

مهم‌ترین صفحات روزنامه‌ها صفحات یک، دو و سه می‌باشد. در مجموع ۷/۷ درصد از مطالب در صفحات مهم روزنامه چاپ شده بود؛ در حالی که در تحقیق Heas و همکاران ۱۳ درصد از مطالب بهداشتی روزنامه‌های استرالیایی در صفحه اول و ۴۴ درصد در صفحه‌های برجسته روزنامه چاپ شده بود (۱۴). از مجموع ۴۹۴ مطلب بهداشتی ۶۰/۹ درصد از مطالب در نیمه فوقانی، که دارای اهمیت بیشتری است، چاپ شده بود و ۳۹/۱ درصد در نیمه تحتانی چاپ شدند، که در تحقیق Westwood و Westwood نیز ۶۸/۵۶ درصد از مطالب بهداشتی در نیمه فوقانی سمت چپ روزنامه قرار داشتند (۱۵).

تمام مطالب بهداشتی با توجه به اندازه تیتر مطلب و یا برجستگی مطلب در صفحه به واسطه کادر و یا فونت مطالب در چهار رتبه اول، دوم، سوم و چهارم به بعد تقسیم‌بندی شدند. از مجموع مطالب بهداشتی ۲۰/۶ درصد از مطالب تیتر اول، ۲۰/۲ درصد از مطالب تیتر دوم، ۱۷/۲ تیتر سوم و ۴۱ درصد از مطالب تیتر چهارم به بعد بودند؛ در حالی که در مطالب Westwood و Westwood ۷۶ درصد از مطالب بهداشتی تیترهای اول صفحه را به خود اختصاص داده بودند (۱۵). از دیگر موارد مؤثر در برجسته‌سازی مطالب در روزنامه وجود عکس در مطلب است که در تحقیق ما ۵۸/۷ درصد از مطلب فاقد عکس بودند.

بیشترین مضمون مطالب بهداشتی (۳۲/۶ درصد) در مورد سبک زندگی مثل تغذیه، تحرک و دخانیات بود و کمترین مضمون مطالب بهداشتی با ۱/۶ درصد به بازتوانی اختصاص داشت که تا حدودی مغایر با مطالعه Westwood و Westwood است، چرا که در آن مطالعه مطالب پزشکی شامل درمان و بازتوانی، تکنولوژی تحقیقات ۵۲/۶ درصد از مطالب را شامل می‌شد و بهداشت عمومی شامل سبک زندگی و پزشکی اجتماعی ۲۰/۸۸ درصد را شامل می‌شد (۱۵)، که نشان می‌دهد روزنامه‌های ایران توجه ویژه‌ای به بهداشت عمومی داشته‌اند.

روزنامه‌های مختلف ایران از نظر محل قرار گرفتن مطالب بهداشتی با یکدیگر تفاوت معنی‌داری داشتند؛ به طوری که در روزنامه ایران ۹۱/۷ درصد مطالب بهداشتی در نیمه فوقانی قرار داشت و در روزنامه آفتاب یزد ۶۴/۸ درصد از مطالب در نیمه تحتانی قرار داشت. همچنین روزنامه‌ها از نظر بودن عکس با یکدیگر اختلاف معنی‌داری داشتند؛ به طوری که در روزنامه اعتماد ملی ۵۵/۶ درصد از مطالب دارای عکس بود و در روزنامه آفتاب یزد ۸۶/۸ درصد مطالب فاقد عکس بود.

با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش سهم بهداشت از مطالب روزنامه‌های ایران بسیار کم است؛ به طوری که ۲/۷۵ درصد از مطالب روزنامه‌ها به مطالب بهداشتی و آموزش و ارتقای سلامت اختصاص داشت که به نظر پژوهشگران با توجه به لزوم نگاه تخصصی به اطلاع‌رسانی سلامت تشکیل یک خبرگزاری تخصصی در حوزه سلامت با رویکرد آموزش و ارتقای سلامت پیشنهاد می‌شود.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله وظیفه خود می‌دانند که از کلیه کسانی که در امر اجرای این تحقیق کمک کرده‌اند، تشکر و قدردانی نمایند.

References

1. Mohseni M. Medical sociology. 7th ed. Tehran: Tuba Publisher; 2003. p. 341. [In Persian].
2. Naidoo J, Wills J. Public health and health promotion: developing practice. 2nd ed. New York: Baillière Tindall; 2005. p. 151-69.
3. Taghdisi MH, Alizadeh HH. Cultural engineering HSE. Tehran: Reihan Publisher; 2009. p. 232.
4. Gorin SS, Arnold JH. Health promotion in practice. Philadelphia: John Wiley & Sons; 2006. p. 10-2.
5. Naidoo J, Wills J. Health promotion: foundations for practice. 2nd ed. Canada: Elsevier Health Sciences; 2000. p. 132.
6. Motamed Nejad K. Mass media. 6th ed. Tehran: Tehran Alame Tabatabai University Press; 2007. p. 154. [In Persian].

7. Badie N, Ghandi H. New journalism. 4th ed. Tehran: Alame Tabatabai University Press; 2004. [In Persian].
8. Aarva P, Tampere MP. Studying the striving and opposing forces in newspaper journalism: the actantial model of health promotion. Health Promot Int 2006; 21(2): 160-8.
9. Pattern of newspaper usage in Tehran, Research and media development office; 2005. Available from: URL: http://rasaneh.org/NSite/FullStory/News/?Id=840. [In Persian].
10. Elder RW, Shults RA, Sleet DA, Nichols JL, Thompson RS, Rajab W. Effectiveness of mass media campaigns for reducing drinking and driving and alcohol-involved crashes: a systematic review. Am J Prev Med 2004; 27(1): 57-65.
11. Boulay M, Storey JD, Sood S. Indirect exposure to a family planning mass media campaign in Nepal. J Health Commun 2002; 7(5): 379-99.
12. Lambert MF, Masters GA, Brent SL. Can mass media campaigns change antimicrobial prescribing? A regional evaluation study. J Antimicrob Chemother 2007; 59(3): 537-43.
13. Stryker JE. Media and marijuana: A longitudinal analysis of news media effects on adolescents' marijuana use and related outcomes, 1977-1999. J Health Commun 2003; 8(4): 305-28.
14. Haas M, Chapman S, Viney R, Hall J, Ferguson A. The news on health care funding: a study of reporting in the Australian print media for 1996. J Health Serv Res Policy 2001; 6(2): 78-84.
15. Westwood B, Westwood G. Assessment of newspaper reporting of public health and the medical model: a methodological case study. Health Promot Int 1999; 14(1): 53-64.

Content Analysis of Health-related Articles of the Most Widely Circulated Newspapers in Iran; with Emphasis on Health Education and Promotion

***Mohammad Hossein Taghdisi*[1], *Ahmad Nejatian*[2], *Morteza Mansurian*[3], *Seyed Noroldin Razavi*[4], *Fatemeh Hosseini*[5]**

Abstract

Background: In order to achieve optimal health, every community needs collaboration between its community sectors that affect policy makers. The aim of this research was the content analysis of health-related articles in important newspapers of the Islamic republic of Iran with emphasis on health education and promotion in 2008.

Methods: In this cross-sectional study we used the content analysis method. Study samples were the publication from fourteen days of ten important newspapers in Iran, 114 issues in total. Data were analyzed by SPSS software via chi-square test and P-value < 0.05 was considered as significant.

Findings: Twelve newspapers had no health-related articles and the rest had 495 health-related articles. Only 2.57% of newspapers were allocated to health topics. Only 7.7% of health-related articles were published in the principal page of the newspaper, 41% of health-related articles were the fourth title and 58.7% had no pictures. Disease topics with 44.7% had the highest rate of published topics.

Conclusion: Based on the low rate of health-related articles and the lack of focus on health-related topics in Iranian newspapers, it seems necessary to familiarize health experts with the capacity of media for health promotion and to take new approaches to planning media that address health issues.

Keywords: Health Education, Health Promotion, Content Analyses, Newspaper.

1- Associate Professor, Department of Health Promotion, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran. (Corresponding Author)
Email: m-taghdisi@tums.ac.ir
2- MSc, Department of Health Education, School of Public Health, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran
3- PhD Candidate, Department of Health Education, School of Health, Tehran University of Medical Sciences, Ilam University of Medical Sciences Scholarship, Tehran, Iran.
4- Professor of Community Medicine, School of Medicine, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran.
5- Lecture, Department of Biostatistics, Faculty Member, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.